

REGIONAALMINISTRI
VALITSEMISALA

KÜSK Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

Vabatahtlik tegevus Eestis 2013

Peamised tulemused ja muutused

Maiu Uus
Hille Hinsberg
Poliitikauuringute Keskus Praxis

19. veebruar 2014

Eesmärk ja andmed

- Uuringu eesmärk on anda ülevaade vabatahtlikus tegevuses osalemisest Eestis ja selle muutumisest.
 - Selgitada välja vabatahtlikus tegevuses osalemise määr, täpsemalt kirjeldada vabatahtlikus tegevuses osalemise eri tüüpe ja neid omavahel võrrelda.
 - Täpsustada vabatahtlikus tegevuses osalemise monitoorimise küsitlusmetoodikat.
 - Võrrelda vabatahtlikku tegevust Eestis teiste riikidega.
- Toimus küsitlus kahes etapis:
 - Esinduslik elanikkonna uuring
 - Fookustatud vabatahtliku tegevuse tüüpide uuring
 - Neile eelnes fookusrühma intervjuu

Vabatahtlikke on 31% Eesti elanikest

- Vabatahtlikke ca 262-345 tuhat inimest Eestis
- Maakondadest on kõige suurem vabatahtlike osakaal Jõgevamaal, Võrumaal, Raplemaal; kõige väiksem osakaal Saaremaal, Põlvamaal, Viljandimaal.

Vabatahtlik tegevus on oma aja, energia või oskuste pakkumine vabast tahtest ja rahalist tasu saamata, peamiselt avalikes huvides ja ühiskonna heaks, kusjuures oma pereliikmete abistamist ei loeta vabatahtlikuks tegevuseks.

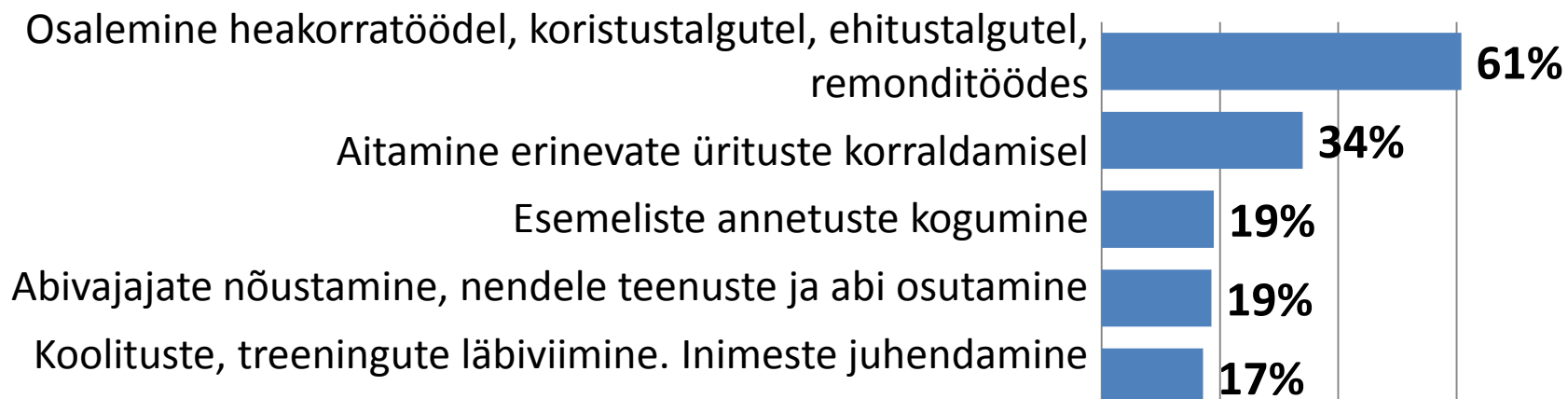
Millistes sotsiaalsetes rühmades on keskmisest rohkem vabatahtlikke?

- 15-24aastased
- eesti suhtluskeelega inimesed
- kõrgharidusega inimesed
- Ettevõtjad, juhid, tipp-spetsialistid
- Kesk-Eesti elanikkonnas

Levinumad valdkonnad

Levinumad vabatahtlikud tegevused

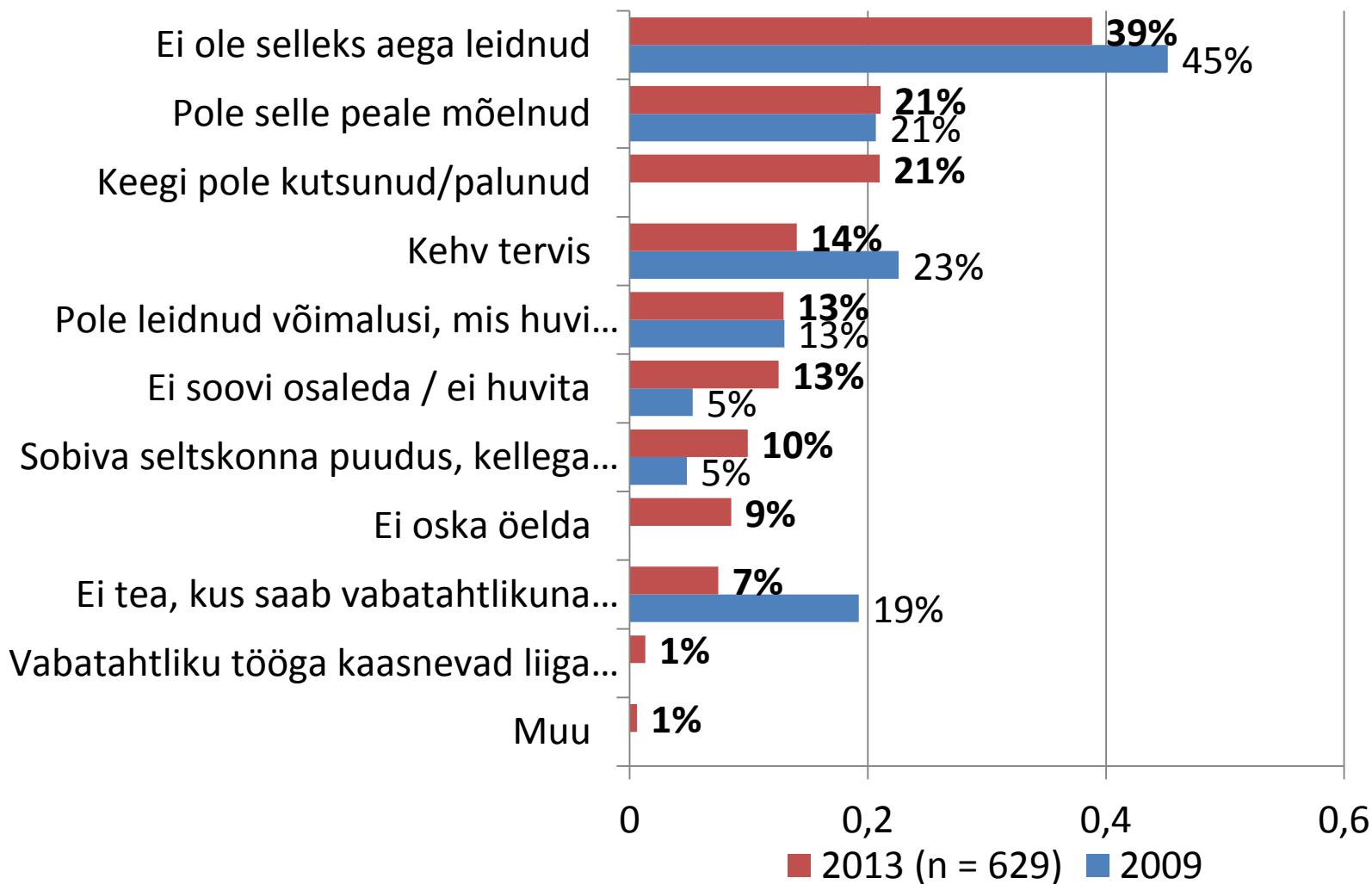
Kes ei ole vabatahtlikus tegevuses osalenud?

69% ehk ca 656-712 tuhat inimest.

Keskmiselt rohkem mittevabatahtlikke on:

- 50-64 aastased
- Kesk- või keskeriharidusega, s.h kutseharidusega inimesed
- Madalaima keskmise sissetulekuga inimesed ja pered
- Oskustöölised ja pensionärid
- Venemaa ja määratlemata kodakondsusega inimesed

Millistel põhjustel ei osaleta vabatahtlikus tegevuses?

Oluline on ka vabatahtliku tegevuse sagedus

- Väiksem osa vabatahtlike on **ühekordsed** panustajad.
- Kolmandik kõigist vabatahtlikest on panustanud **regulaarselt**, neist 70% panustavad vähemalt korra kuus, nädalas või sagedamini.
- Keskmiselt panustasid vastanud vabatahtlikud viimase aasta jooksul 63h / 8 tööpäeva, kokku üle 3100 tööpäeva.
- Omal algatusel tegutses rohkem vabatahtlike kui organisatsioonide kaudu.

Vabatahtlik tegevus on mitmekesine: neli vabatahtlike tüüpi

Aktiivsed regulaarselt organisatsioonide juures/kaudu tegutsenud vabatahtlikud (A)
kogu elanikkonnast 5%
Vabaühendustega tugevalt seotud – liikmed, juhid. Korraldavad üritusi, tegelevad avaliku huvikaitsega.

Aktiivsed regulaarselt omaalgatuslikult tegutsenud vabatahtlikud (C)
kogu elanikkonnast 5%
Aktiivsed eestvedajad, kes panustavad seal, kuhu riik piisavalt ei jõua: korrakaitse, sisejulgeolek, pääste.

16 %

28 %

19 %

36 %

Väheaktiivsed organisatsioonide juures/kaudu tegutsenud vabatahtlikud (B)
kogu elanikkonnast 8%
Talgulised, kes tulevad üleskutse peale kohale.

Väheaktiivsed episoodiliselt omaalgatuslikult tegutsenud vabatahtlikud (D)
kogu elanikkonnast 10%
Kõige nõrgema vabatahtliku identiteediga. Tahavad lihtsalt aidata, olgu keskkonnakaitse, tugi erinevatele tõrjutud rühmadele või esemeliste annetuste kogumine.

Miks inimesed vabatahtlikus tegevuses osalevad?

- **Kõige kõrgemalt** hinnatakse võimalusi rahuldada tunnustus- ja saavutusvajadusi.
- Kõige rohkem motiveerib vabatahtliku tegevuse juures võimalus saada oma tegevusest ja saavutustest, teiste inimeste aitamisest emotsionaalset rahulolu ja õnnetunnet.
- 2009 aastal pingereas 4.
- **Vähemoluliseks** peavad vabatahtlikud kasvamise, arenemise ja vaheldusrikkusega seotud võimalusi.
- Kõige vähem motiveerib võimalus läbi vabatahtliku tegevuse parandada oma väljavaateid teha meelepärast tööd - seega nähakse vabatahtlikuna tegutsemises pigem muid võimalusi kui kasu oma tööelule.

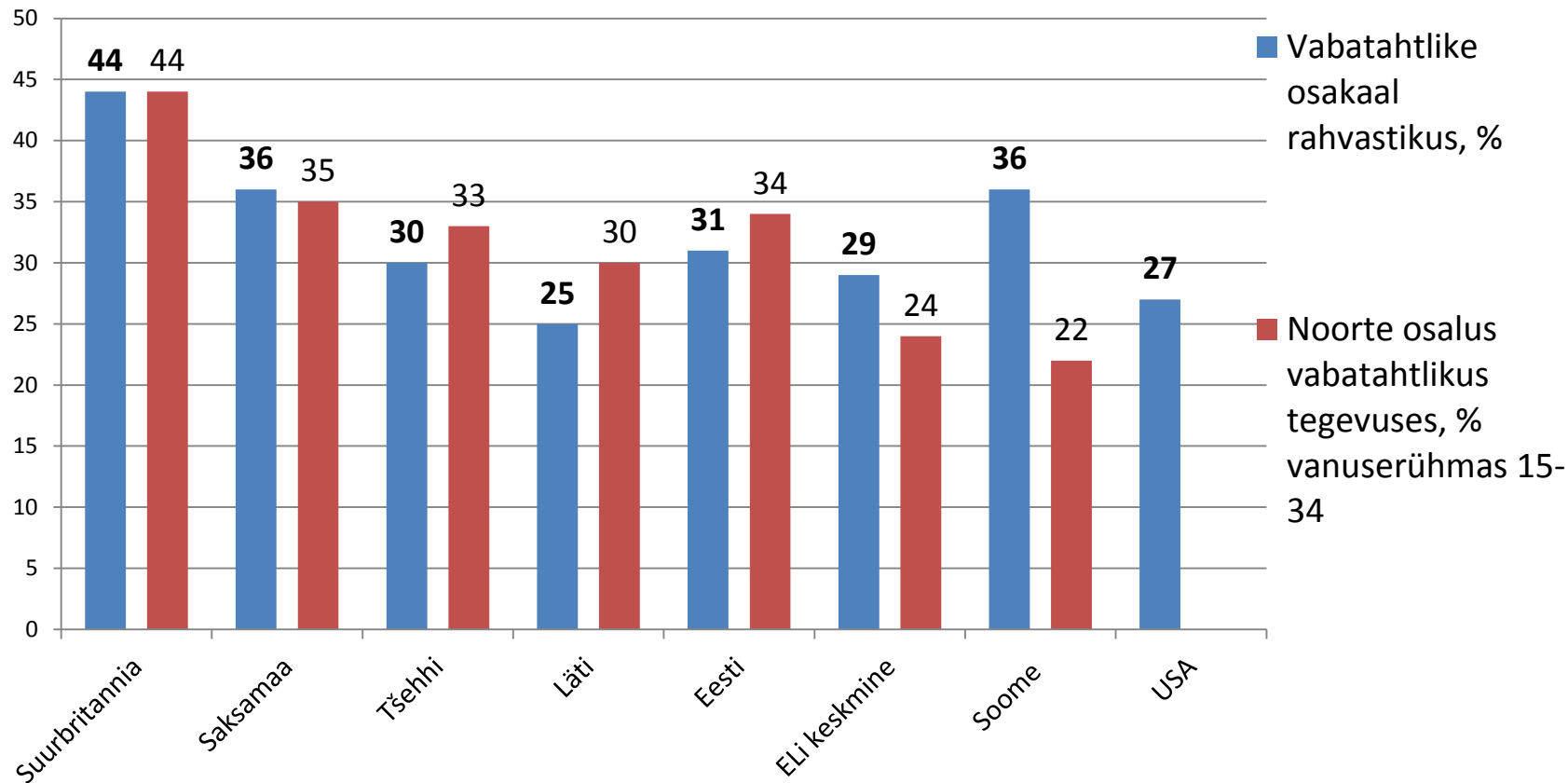
Vabatahtlik tegevus on ühiskonnas väärtustatud ja hea mainega

- Nii vabatahtlikud kui mittevabatahtlikud peavad vabatahtliku tegevuse mainet heaks. Vabatahtlikku tegevust peetakse vajalikuks inimeste ja ühiskonna üldise arengu jaoks.
- Enamus vabatahtlikest hindab oma kogemust kõrgelt ja on suur huvi ka edaspidi panustada – vabatahtlikud on jätkuvalt valdkondadele suur potentsiaal.
- Vabatahtlike tagasiside neid kaasanud organisatsiooni(de)le on positiivne: organisatsioon on ühiskonnas hea mainega, pakub vabatahtlikule piisavalt tegutsemisvõimalusi, arvestab vabatahtliku vajaduste ja võimalustega.
- Üle poole arvavad, et vabatahtlik tegevus pole piisavalt väärtustatud riigi poolt, samas hinnatakse vabatahtliku tegevuse tugistruktuure piisavaks – ei teadvustata, et suur osa neist on loodud riigi kaasabil.

Vabatahtliku tegevuse trendid Euroopa Liidus 2000 - 2010

- Hoiakutes on olulised sotsiaalsed ja keskkonnateemad
- mõju on avaldanud avalikud kampaaniad, Eestis näiteks „Teeme ära!”
- Kasvab vabaühenduste arv - inimestel on võimalik liituda uute organisatsioonidega ja valida mitme teema vahel.
- Vabaühendused kaasavad vabatahtlikke üha rohkem avalike teenuste osutamisse ning vabatahtlikud liituvad ka projektide tegevustega

Vabatahtlike osaluse määr ja noorte vabatahtlik tegevus eri riikides

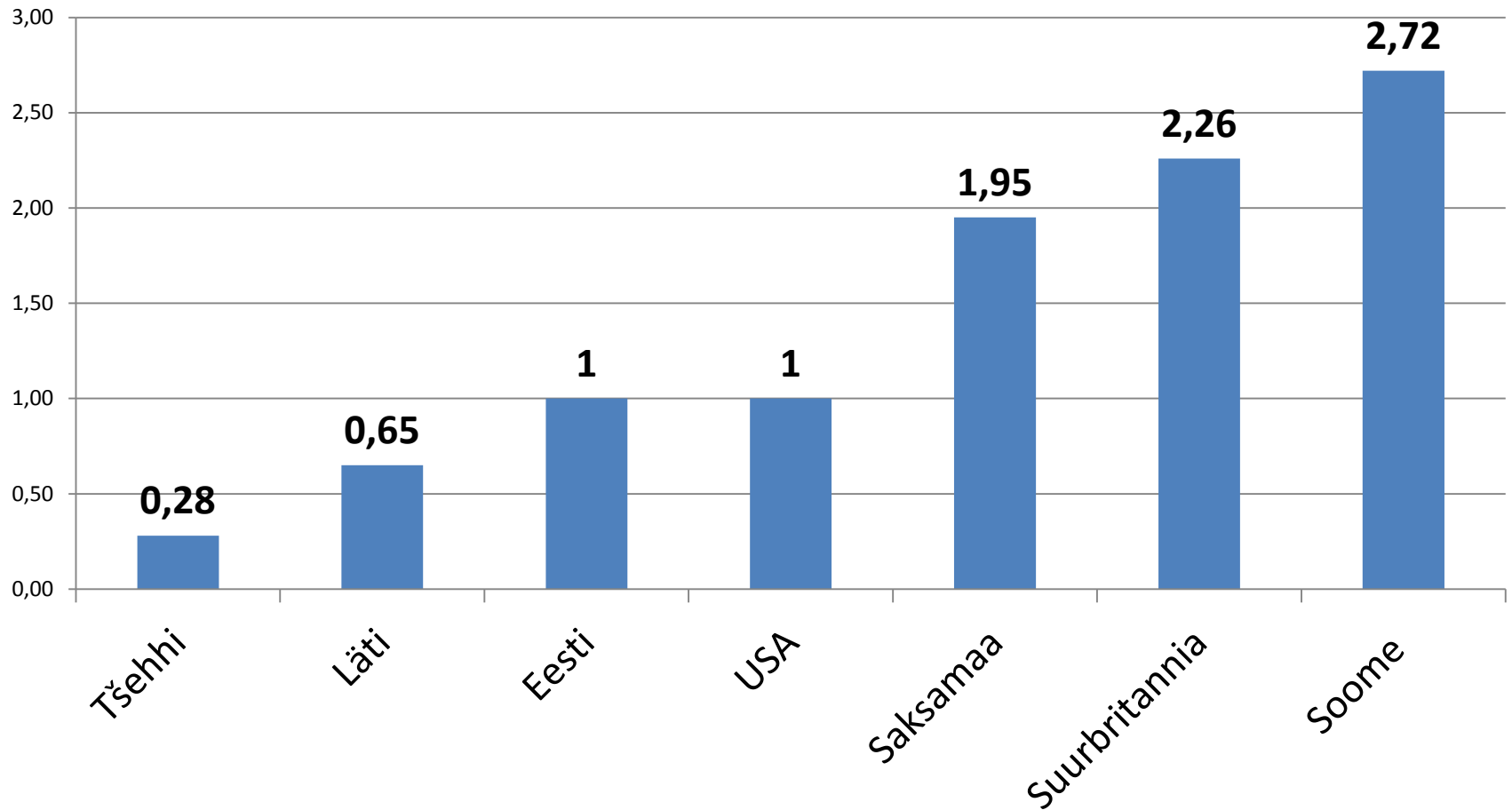
Eelistatud vabatahtliku tegevuse valdkonnad ELis

- sport, rekreatsioon, vaba aeg
- kultuur ja kaunid kunstid
- haridus, koolitamine ja teadus
- sotsiaalvaldkond
- tervis

Populaarsed vabatahtlikud tegevused ELis

- administratiivsed ja assisteerivad ülesanded,
- vabatahtliku tegevuse ettevalmistamine ja elluviimine,
- juhtimise ja koordineerimise ülesanded,
- kampaaniad ja kommunikatsioon
- ürituste korraldamine

Vabatahtliku tegevuse majanduslik väärtus, %SKT-st

Uuringuaruandega saab tutvuda:

www.praxis.ee

www.siseministeerium.ee